

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 mars 2004

PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE

modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises et la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles en ce qui concerne la fixation démocratique des limites territoriales des Régions et des Communautés et organisant une consultation populaire à ce sujet

(déposée par MM. Olivier Maingain et François-Xavier de Donnea et Mme Martine Payfa)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	12
4. Annexe	17

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 maart 2004

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen alsmede van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wat de democratische afbakening van de grenzen van de Gewesten en Gemeenschappen betreft en tot organisatie van een volksraadpleging daarover

(ingediend door de heren Olivier Maingain en François-Xavier de Donnea en mevrouw Martine Payfa)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	12
4. Bijlage	17

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif

QRVA : Questions et Réponses écrites

CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)

CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)

CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)

PLEN : Séance plénière

COM : Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer

QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden

CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)

CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)

CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

PLEN : Plenum

COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

RÉSUMÉ

Les auteurs de la présente proposition de loi spéciale, partant du principe que le territoire actuel de la Région de Bruxelles-Capitale limité aux 19 communes de l'arrondissement administratif ne reflète pas la volonté de la majorité de la population des communes concernées, ni l'intérêt économique de la Région, proposent de soumettre la question de la détermination des limites territoriales des Régions à une consultation populaire.

SAMENVATTING

De indieners van dit voorstel van bijzondere wet gaan uit van het gegeven dat het huidige grondgebied van het tot de 19 gemeenten van het administratief arrondissement beperkte Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet overeenkomt met wat de meerderheid van de bevolking van de betrokken gemeenten wil, noch met de economische belangen van het Gewest en zij stellen voor het vraagstuk van de afbakening van de territoriale grenzen van de Gewesten aan een volksraadpleging te onderwerpen.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS

La présente proposition de loi spéciale s'inspire très largement de celle déposée le 22 mai 1991 par Madame Spaak et Messieurs Clerfayt et Lagasse et portant sur le même objet (Doc.parl.Chambre, sess.1990-1991, 1622/1-90/91).

En tous domaines, la logique de la démocratie doit être respectée: ceci est d'autant plus vrai en matière institutionnelle. A cet égard, le fédéralisme belge, devenu réalité constitutionnelle en 1994, ne peut échapper à cet impératif. Il le peut d'autant moins qu'il est le fruit de la volonté d'organiser une meilleure démocratie interne, en rapprochant le pouvoir du citoyen.

La présente proposition de loi spéciale a pour objet que soient comblées les lacunes recensées dans la méthode suivie jusqu'ici pour déterminer les limites territoriales des entités fédérées au sein de la Belgique.

Pour corriger ce «déficit démocratique» qui entache gravement nos institutions nouvelles, il convient :

1. d'organiser la consultation des populations locales partout où le besoin s'en exprime par une pétition signée par 15% des électeurs ;
2. de tirer les conséquences du vœu formel de changement de statut et de Région qui serait éventuellement exprimé par une majorité d'électeurs locaux.

Le commentaire des articles apporte les éclaircissements techniques indispensables quant à la procédure suivie pour corriger ce déficit.

Dans un État qui prétend adopter une structure fédérale, la logique démocratique impose que la délimitation territoriale interne se fasse d'une manière démocratique et non arbitraire, donc avec l'assentiment de populations concernées.

1) Une finalité démocratique à la consultation populaire

En effet, à l'intérieur de l'État fédéral, des limites territoriales ont ainsi été juridiquement déterminées, là où il n'en existait pas ou plutôt là où n'existaient jusqu'alors que des limites administratives internes. La portée et les conséquences de celles-ci ne sont évidemment pas comparables avec celles de véritables frontières entre États.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel van bijzondere wet laat zich in ruime mate leiden door het voorstel dat mevrouw Spaak en de heren Clerfayt en Lagasse op 21 mei 1991 over hetzelfde onderwerp hadden ingediend (Parl. Stuk. Kamer, zitting 1990-1991, 1622/1-90/91).

De logica van de democratie moet op alle vlakken worden doorgetrokken, dus ook op institutioneel vlak. Dat vereiste geldt ook voor het Belgisch federalisme dat in 1994 in de Grondwet werd verankerd, te meer daar het voortvloeit uit de wil om via decentralisatie tot een betere interne democratie te komen, met een overheid die dichter bij de burger staat.

Dit voorstel van bijzondere wet wil een oplossing aanreiken voor de leemten in de tot hiertoe gevolgde methode om de interne grenzen van de deelstaten in België vast te leggen.

Om een einde te maken aan dit « democratisch tekort », dat een zware hypotheek legt op onze nieuwe instellingen, volstaat het:

1. de plaatselijke bevolking te raadplegen waar de behoefte daartoe tot uiting komt middels een door 15% van de kiezers ondertekend verzoekschrift;
2. de gevolgen te trekken uit de formele wens om van statuut en gewest te veranderen, die eventueel door een meerderheid van de plaatselijke kiezers wordt geuit.

In de commentaar bij de artikelen wordt de voorgestelde methode om dat tekort weg te werken verantwoord en nader toegelicht.

In een Staat die een federale structuur aanneemt, vereist de logica van de democratie dat de interne territoriale afbakening democratisch en niet willekeurig geschiedt, met andere woorden met de instemming van de betrokken bevolking.

1) De volksraadpleging heeft een democratisch doel

In de federale Staat kwamen er derhalve juridisch vastgelegde grenzen tussen de deelstaten, waar er vroeger geen grenzen waren of beter gezegd waar tot dan alleen interne bestuurlijke grenzen bestonden. De draagwijdte en de gevolgen van die laatste waren uiteraard niet vergelijkbaar met die van echte staatsgrenzen.

Compte tenu des compétences importantes qui ont été transférées de l'État central vers les Régions et Communautés, la fixation arbitraire des limites territoriales d'États fédérés au sein de la Belgique fédérale a entraîné des conséquences graves pour l'être et le devenir des habitants de certaines de ces communes qui sont situées le long d'une frontière interne, mais du côté non conforme au vœu majoritaire de la population locale.

A l'encontre principalement des populations francophones vivant en périphérie bruxelloise, une politique d'assimilation et d'intolérance linguistique ayant pour fondement le plan du gouvernement flamand de juin 1996 a été mise en œuvre ces dernières années à leur encontre par diverses manifestations arbitraires et discriminatoires, dont l'application de la circulaire «Peeters» n'est pas l'une des moindres.

Le « déficit démocratique » résultant de l'utilisation d'un tel procédé pour fixer les frontières est évident.

Les lois linguistiques de 1962-1963 qui ont fixé la frontière linguistique sont intervenues dans le cadre de la Belgique unitaire : il ne s'agissait que de déterminer les limites administratives internes. Pour désagréables qu'elles furent aux francophones à certains égards, certains en prirent leur parti car le pouvoir restait national, le Parlement était compétent sur tout sujet, les tribunaux semblaient encore donner aux Francophones des garanties d'équité, les chambres flamandes du Conseil d'État n'avaient pas encore développé la jurisprudence que l'on sait, la Province de Brabant offrait diverses garanties d'équité.

Certes, il eut fallu, déjà à l'époque, organiser dans les communes perturbées par la fixation de cette « frontière linguistique » une consultation des populations concernées. Mais beaucoup acceptèrent la méthode arbitraire du marchandage communautaire sans en apercevoir les conséquences ultérieures.

Les limites administratives intra-belges fixées en 1962-1963 furent transformées progressivement, par des lois successives votées à partir de 1970-1971, en frontières d'entités fédérées.

La vérification indispensable de l'adhésion des populations concernées au tracé des frontières n'a jamais eu lieu jusqu'ici.

Pourtant, les protestations n'ont pas manqué, notamment à Fourons et dans la périphérie bruxelloise et

Rekening houdend met de belangrijke bevoegdheden die werden overgedragen van de nationale overheid naar de gewesten en gemeenschappen heeft de willekeurige afbakening van de deelstaatsgrenzen in het federale België ernstige repercussies gehad voor het leven en de toekomst van de inwoners van sommige gemeenten gelegen langs die interne grens, maar dan niet aan de kant van de grens die door de meerderheid van de plaatselijke bevolking gewenst was.

De jongste jaren is via diverse arbitraire en discriminerende handelingen, waarvan de toepassing van de circulaire-Peeters een mooi voorbeeld is, vooral tegen de Franstaligen in de Brusselse rand een beleid van assimilatie en onverdraagzaamheid in taalzaken gevoerd dat gebaseerd is op het plan van de Vlaamse regering van juni 1996.

Het « democratisch tekort » dat resulteert uit een dergelijke manier om grenzen vast te leggen is overduidelijk.

De taalwetten van 1962-1963 die de taalgrenzen hebben vastgelegd, kwamen in het unitaire België tot stand; het 'was alleen de bedoeling de interne bestuurlijke grenzen vast te leggen. Hoewel de Franstaligen zulks in bepaalde opzichten onaangenaam vonden, aanvaardden sommigen het niettemin omdat de overheid nationaal bleef, het Parlement voor alles bevoegd was, de rechtbanken de Franstaligen nog waarborgen van billijkheid leken te geven, de Vlaamse kamers van de Raad van State hun beruchte rechtspraak nog niet hadden uitgewerkt, de provincie Brabant alle inwoners nog diverse waarborgen inzake billijkheid op taalgebied bood.

Toen al had men de bevolking van de door de afbakening van die «taalgrens» ontwrichte gemeenten moeten raadplegen. Velen aanvaardden evenwel de willekeur van de communautaire koehandel zonder dat de latere gevolgen hen duidelijk voor ogen stonden.

Vanaf 1970-1971 hebben opeenvolgende wetten die in 1962-1963 afgebakende bestuurlijke grenzen in België gaandeweg omgezet in grenzen tussen deelstaten.

Hoewel dat onontbeerlijk is, werd tot dusver nooit nagetrokken of de betrokken bevolking wel met die grens kon instemmen.

Aan protest ontbrak het niet, met name in Voeren en in de Brusselse randgemeenten; sinds de goedkeuring

depuis que les lois précitées ont été votées, des majorités réclamant un changement de statut pour leur commune, en l'occurrence des majorités francophones, ont émergé à chaque occasion, lors des élections communales.

Ce procédé éminemment démocratique de la consultation populaire permettrait certes, de résoudre enfin le problème fouronnais. Il permettrait aussi de résoudre les problèmes de Bruxelles, de sa périphérie et des 120.000 Belges francophones qui y vivent, privés de tous ou de certains droits.

Car une telle consultation pourrait permettre, non seulement le rattachement des six communes périphériques à la Région bruxelloise, mais aussi le rattachement d'autres communes ou quartiers de communes actuellement sans facilités et où le nombre de francophones est plus important (70.000 au moins) que dans les six communes à facilités.

Il est en effet possible qu'en plus des habitants francophones de ces communes, de nombreux Flamands conscients de leurs intérêts et ouverts sur l'Europe exprimeront le souhait de voir leur commune rattachée à la Région bilingue de Bruxelles où nul n'est discriminé.

Bref, de nombreuses communes de la périphérie bruxelloise ou ex-communes, avant les fusions, devenues quartiers de communes aujourd'hui, pourraient vouloir appartenir à la future capitale de l'Europe et bénéficier de tous les avantages y attachés.

2) Une finalité socio-économique à la consultation populaire

De nombreuses études ont montré que la région socio-économique de Bruxelles débordait largement du cadre des 19 communes.

Ainsi, une étude de 1999 réalisée par le « *Center for Operations Research and Econometrics* » (CORE) de l'Université Catholique de Louvain avait déterminé qu'il y avait convergence quant à l'appartenance de 31 communes, dont les six communes périphériques dites à facilités, à l'agglomération bruxelloise.

La création de la Communauté urbaine de Bruxelles qui aurait pour objet de gérer des politiques à caractère essentiellement suprarégional en y associant les pouvoirs politiques bruxellois et les entités politiques relevant de son aire géographique socio-économique naturelle, participe d'ailleurs de cette volonté de faire

van de bovenvermelde wetten was er bij de gemeenteraadsverkiezingen telkens een meerderheid, in dit geval een Franstalige meerderheid, die voor de gemeente in kwestie een ander statuut eiste.

Met die bij uitstek democratische volksraadpleging kan eindelijk een oplossing gevonden worden voor het vraagstuk-Voeren, voor de problemen in Brussel, voor de randgemeenten en de 120.000 Franstalige Belgen die er wonen en die van alle of sommige rechten verstoken blijven.

Een dergelijke volksraadpleging zou het immers mogelijk maken om niet alleen de zes randgemeenten, maar ook de andere gemeenten of wijken die thans geen faciliteiten kennen en waar meer Franstaligen wonen (ten minste 70.000) dan in de zes gemeenten met faciliteiten, bij het Brussels Gewest te voegen.

Het is immers best denkbaar dat naast de Franstalige inwoners van die gemeenten ook veel Vlamingen die oog hebben voor hun belangen en Europees georiënteerd zijn, de wens zullen uiten dat hun gemeente wordt gehecht aan het tweetalige Brusselse Gewest waar niemand gediscrimineerd wordt,

Veel gemeenten van de Brusselse rand - of vroegere gemeenten die na de fusie een wijk van de huidige gemeenten zijn geworden - zouden met andere woorden kunnen vragen om deel uit te maken van de toekomstige Europese hoofdstad en alle daaraan gekoppelde voordelen te genieten.

2) De volksraadpleging heeft een sociaal-economisch doel

Tal van studies hebben aangetoond dat de sociaal-economische regio Brussel heel wat ruimer is dan de 19 gemeenten.

Zo heeft een studie die in 1999 is verricht door het « *Center for Operations Research and Econometrics* » (CORE) van de *Université Catholique de Louvain* aangetoond dat in 31 gemeenten (waaronder de 6 randgemeenten, de zogenaamde faciliteitengemeenten) sprake was van convergentie zodat ze almaar meer tot de Brusselse agglomeratie zijn gaan behoren.

Een facet van dat streven om de grenzen van het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te laten samenvallen met zijn achterland is de oprichting van de Stadsgemeenschap Brussel, die ertoe zou strekken hoofdzakelijk supragewestelijke beleidslijnen in goede banen te leiden door de Brusselse bestuurs-

correspondre les limites territoriales de la Région bruxelloise avec son hinterland.

En effet, pour Bruxelles, métropole d'importance et également ville-région, capitale et siège de plusieurs institutions belges, européennes et internationales, cela suppose de supporter les charges les plus importantes qui en résultent, sans compter la présence de plus de 300.000 travailleurs extérieurs à la Région (coûts de la mobilité, de la pollution, de la sécurité, etc.). Bruxelles offre en outre un certain nombre de services qui sont en partie utilisés par des non-résidents (centres commerciaux, équipements culturels et sportifs, écoles, etc.). A l'inverse, les communes de la proche banlieue peuvent se dispenser d'offrir ces services à leurs habitants du fait de la proximité de la capitale.

Comme le soulignent les professeurs Isabelle Thomas et Henry Tulkens dans l'étude « Critères pour la détermination des frontières à Bruxelles » (*cf. supra*), ces quelques indicateurs soulignent la communauté d'intérêts qui existe entre une ville et sa banlieue : les navetteurs, qui d'un certain point de vue consomment la ville au même titre que les citoyens, devraient pouvoir participer à l'exercice de sa gestion, de même qu'à son financement. Ils illustrent ainsi le caractère arbitraire des frontières de la Région bruxelloise.

Il apparaît clairement que le véritable enjeu du développement d'une grande métropole comme Bruxelles, à savoir celui de la prospérité économique, de la qualité de vie, de la mobilité et de l'affectation du sol, dépasse l'immutabilité des frontières administratives.

Une étude de la Confédération de la construction de Bruxelles qui compare Bruxelles à d'autres métropoles européennes et internationales, pose le problème en des termes plus explicites encore, en affirmant que « l'élément qui nous semble le plus défavorable pour le développement de Bruxelles comme métropole mondiale est la limite de la Région bruxelloise aux 19 communes du centre-ville. Il semble à terme en effet intenable de continuer à gérer la capitale de l'Europe à ce seul niveau de territoire ». Les problèmes importants de Bruxelles ne trouveront à nos yeux de solution durable que lorsque l'entièreté de ses territoires seront gérés de manière cohérente au niveau de compétences clefs telles l'aménagement du territoire et la mobilité ».

De plusieurs nomenclatures, concepts et études, il résulte que le bassin socio-économique et géographi-

quement et de bestuurslichamen in het natuurlijke sociaal-economische gebied van Brussel erbij te betrekken.

Voor Brussel, dat een belangrijke grootstad is en daarnaast ook een stadsgewest, een hoofdstad en de zetel van verschillende Belgische en Europese instellingen, onderstelt zulks dat het de zwaarste lasten moet dragen die daaraan verbonden zijn. Bovendien zijn er meer dan 300.000 pendelaars (kosten als gevolg van de mobiliteitsvoorzieningen, de vervuiling, de veiligheidshandhaving enzovoort). Brussel biedt ook een aantal diensten waarvan gedeeltelijk gebruik gemaakt wordt door niet-inwoners (handelscentra, culturele voorzieningen en sportaccommodatie, scholen enzovoort). Omgekeerd hoeven de gemeenten net buiten Brussel die diensten niet meer aan hun inwoners aan te bieden omdat zij daarvoor in de nabije hoofdstad terecht kunnen.

De professoren Isabelle Thomas en Henry Tulkens onderstrepen in het onderzoek « *Critères pour la détermination des frontières de Bruxelles* » (*cf. supra*) dat bepaalde indicatoren aantonen dat een stad en haar voorsteden gemeenschappelijke belangen hebben. De pendelaars die in zekere zin net zoals de stadsbewoners van de stedelijke diensten gebruik maken, zouden bij het bestuur van de stad betrokken moeten worden en tot de financiering ervan moeten bijdragen. Deze indicatoren tonen ook aan dat de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest willekeurig zijn.

Waar het bij de ontwikkeling van een grootstad zoals Brussel duidelijk om gaat, is de economische bloei, de kwaliteit van het leven, de mobiliteit en de bodembestemming. In dat opzicht vormen de onveranderlijke administratieve grenzen geen echte grens.

Een onderzoek van de Confederatie Bouw van Brussel-Hoofdstad waarin Brussel met andere Europese en internationale grootsteden vergeleken wordt, is nog explicieter. De meest ongunstige factor voor de ontwikkeling van Brussel als wereldstad is de beperking van het Brussels Gewest tot de 19 gemeenten van de centrumstad. Op termijn lijkt het onhoudbaar om de Europese hoofdstad binnen deze grenzen te blijven besturen. Volgens de auteur van het onderzoek zullen de grote problemen van Brussel pas voorgoed opgelost worden indien sleutelbevoegdheden zoals de ruimtelijke ordening en de mobiliteit op coherente wijze in alle stedelijke gebieden uitgeoefend worden.

Op grond van verschillende nomenclaturen, begrippenapparaten en onderzoeken, kan het natuur-

que naturel d'une métropole peut être identifié en combinant plusieurs critères objectifs permettant aussi de déterminer si telle ou telle commune appartient à la métropole. Il s'agit de la densité de la population et de la densité d'emplois dans la commune considérée ainsi que de l'attractivité exercée par la ville sur la population active de la commune (mesurée notamment par les navettes).

Cette vision de l'agglomération rattache donc à la métropole toute commune qui présente un profil densément peuplé ou densément pourvu d'emplois tout en dépendant fonctionnellement de celle-ci.

Pour de nombreux observateurs, il est déjà bien clair que l'importance de Bruxelles en tant que ville et entité économique dépasse de loin les limites des 19 communes de la Région bruxelloise. Permettre pour une question aussi fondamentale la libre expression de la volonté des populations concernées, c'est poser notre pays et ses institutions modernisées comme réel modèle pour l'ensemble de l'Europe.

A défaut d'adopter une telle proposition, la Belgique, récemment mise en cause dans la résolution n°1301 de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe quant à la protection de ses minorités, va perpétuer un déficit démocratique qui risque de lui porter préjudice, d'amoindrir ses chances de jouer un rôle important dans la construction de l'Europe en plein élargissement et, en particulier, de priver Bruxelles des atouts dont elle a besoin pour devenir pleinement la capitale de l'Europe démocratique.

Actuellement, le maintien des arrondissements électoral et judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde dans leur unicité, pourtant fortement remis en cause du côté flamand, demeure le principal levier pour contester le tracé arbitraire de la frontière linguistique, frontière devenue limite administrative entre les régions. Cependant, organiser cette consultation maintenant, c'est s'assurer enfin des vraies conditions pour une pacification communautaire en périphérie bruxelloise et à Fourons.

C'est l'objet de la présente proposition de loi spéciale.

lijke sociaal-economische en geografische gebied van een grootstad dus gedefinieerd worden door verschillende objectieve criteria te combineren. Meteen kan ook worden bepaald of een bepaalde gemeente tot de grootstad behoort. Deze criteria zijn de bevolkingsdichtheid en de dichtheid van arbeidsplaatsen in de gemeente in kwestie, alsook de aantrekkingskracht van de stad op de beroepsactieve bevolking van de gemeente (zoals die bijvoorbeeld uit het pendelverkeer blijkt).

Deze definitie van de agglomeratie betekent dus dat de grootstad zich uitstrekt tot alle gemeenten die een hoge bevolkingsdichtheid of een hoge dichtheid aan arbeidsplaatsen hebben, maar functioneel toch van haar afhankelijk zijn.

Voor vele waarnemers is het reeds lang duidelijk dat Brussel als stad en op economisch vlak een ruimer gebied bestrijkt dan dat van de 19 gemeenten van het Hoofdstedelijk Gewest. Indien men toestaat dat de betrokken bevolkingsgroepen vrij te kennen geven welke aanpak zij wensen voor een dusdanig fundamenteel vraagstuk, komt dit erop neer dat ons land en de gemoderniseerde instellingen ervan als voorbeeld kunnen gelden voor heel Europa.

Indien een dergelijke resolutie niet wordt aangenomen, zal België, dat onlangs op de korrel is genomen in resolutie 1301 van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa betreffende de bescherming van minderheden in België, een democratisch deficit bestendigen; dit dreigt ons land schade toe te brengen, onze kansen te verkleinen om een belangrijke rol te spelen bij de uitbouw van een Europa in volle uitbreiding, en in het bijzonder Brussel te beroven van de troeven die het behoeft om ten volle de hoofdstad te worden van het democratische Europa.

Thans blijft het behoud van een niet-opgesplitst gerechtelijk arrondissement en kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde (iets wat aan Vlaamse zijde nochtans sterk ter discussie staat) de belangrijkste hefboom om het arbitrair vastgelegde tracé van de taalgrens te betwisten, een grens die overigens een administratieve afbakening van de gewesten is geworden. Die volksraadpleging nu organiseren, biedt nochtans de garantie dat eindelijk echt de nodige voorwaarden voorhanden zijn voor een communautaire pacificatie in de Brusselse rand en in Voeren.

Dat is het doel van dit voorstel van bijzondere wet.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article établit le principe de l'élargissement de la Région de Bruxelles-Capitale aux communes de sa périphérie ou aux quartiers de ces communes dont une majorité des habitants en aura exprimé le souhait à l'occasion d'une consultation populaire locale.

Cette consultation n'est pas seulement prévue pour les six communes à facilités mais aussi pour de nombreuses autres communes limitrophes aux communes de la Région bruxelloise ou limitrophes aux six communes à facilités. Car beaucoup de ces dernières font également partie de la véritable région socio-économique de Bruxelles et dans ces dernières, vivent également des dizaines de milliers de francophones sans droits culturels et linguistiques aujourd'hui et qui, en outre, sont menacés de perdre leurs droits politiques de francophones. Cette consultation offre à la Région bruxelloise l'occasion de voir reconnaître sa véritable dimension et crée ainsi les conditions d'une véritable pacification communautaire.

Art. 3

Cet article décrit les conditions à remplir pour qu'une consultation soit organisée et les conditions à remplir pour qu'elle entraîne des conséquences; il précise diverses modalités connexes.

Il n'est pas nécessaire d'organiser une telle consultation si le besoin ne s'en fait pas sentir, s'il n'existe aucune contestation quant au statut de la commune. Le critère d'un tel besoin, c'est la demande exprimée par un certain nombre d'électeurs d'une commune, au moyen d'une pétition adressée au ministre de l'Intérieur.

Le seul minimum proposé est de 15 %: il s'agit d'une minorité significative.

En cas de réception d'une telle pétition, le ministre de l'Intérieur est tenu d'organiser la consultation dans un délai de trois mois. Si une majorité des suffrages exprimés approuve la proposition de changement de région, celui-ci doit avoir lieu immédiatement.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELN

Artikel 2

Dit artikel legt het beginsel vast dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt uitgebreid tot de randgemeenten of tot de wijken van die gemeenten waar een meerderheid van de bewoners zich in een plaatselijke volksraadpleging voor een dergelijke uitbreiding heeft uitgesproken.

Een dergelijke volksraadpleging geldt niet alleen voor de zes faciliteitengemeenten, maar ook voor de talrijke andere gemeenten die aan de Brusselse gemeenten of aan de zes faciliteitengemeenten grenzen. Veel van die gemeenten behoren immers ook tot de eigenlijke sociaal-economische regio Brussel en er leven tien-duizenden Franstaligen die nu geen taal- en cultuurrechten hebben en bovendien ook nog hun politieke rechten als Franstalige dreigen te verliezen. Die raadpleging komt neer op een erkenning van de feitelijke dimensie van het Brussels Gewest en schept de voorwaarden voor een echte communautaire pacificatie.

Art. 3

Dit artikel bepaalt onder welke voorwaarden een raadpleging kan worden georganiseerd, en onder welke voorwaarden zij gevolgen heeft. Voorts worden diverse daarmee verband houdende bepalingen gepreciseerd.

Er hoeft geen raadpleging te worden gehouden, indien daaraan blijkbaar geen behoefte bestaat of indien het statuut van de gemeente niet wordt betwist. Als criterium voor het bestaan van een dergelijke behoefte geldt dat een bepaald aantal kiezers van een gemeente er middels een aan de minister van Binnenlandse Zaken gericht verzoekschrift erom vraagt.

Voorgesteld wordt een minimum van 15 % van het aantal kiezers te hanteren. Dat is een significante minderheid.

Wanneer de minister van Binnenlandse Zaken een dergelijk verzoekschrift ontvangt, moet hij de raadpleging binnen een termijn van drie maanden houden. Indien een meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, het voorstel tot overheveling van hun gemeente naar een ander gewest goedkeurt, moet deze onverwijld geschieden.

Mais si la proposition d'un changement de région n'obtient pas la majorité des voix des électeurs. d'une commune, une seconde consultation peut être organisée dans un délai de trois mois après la première pour une partie seulement de la dite commune c'est-à-dire pour un quartier. Il se peut, en effet, que dans une commune où plus de 50 % des suffrages exprimés n'approuvent pas la proposition de changement de Région, il existe un quartier spécifique dans lequel on peut observer une grande concentration de francophones par exemple en raison de sa grande proximité avec l'actuelle Région bruxelloise. Là, les suffrages exprimés, s'ils étaient comptés séparément, montreraient l'existence d'une majorité favorable au changement de Région. D'où l'intérêt d'une consultation par quartiers.

Dans ce cas, il faut que 30 % des électeurs habitant le quartier soient à la base de la nouvelle demande. Pour éviter les demandes téméraires, il est normal que l'importance du nombre minimum de demandeurs soit doublée par rapport à la première fois.

Le quartier dans lequel une consultation des habitants est demandée doit être indiqué et délimité par les pétitionnaires eux-mêmes. Et pour éviter qu'il ne s'agisse que d'une seule rue, il est précisé parmi les conditions à remplir, que ce quartier représente au moins 5 % de la superficie totale de la commune et comprenne au moins 5 % du total des électeurs inscrits dans la commune.

Si une majorité dudit quartier approuve la proposition de changement de région, celui-ci doit être organisé rapidement. Comme il s'agit de scinder une commune, des problèmes techniques peuvent se poser, exigeant un peu de temps pour être réglés, d'où le délai de six mois qui est prévu. Par ailleurs, le quartier de commune ayant ainsi exprimé sa volonté de changer de statut doit être rattaché à une commune d'une autre Région et cela doit se faire de l'avis conforme du Gouvernement régional concerné.

Art. 4

Cet article précise le territoire des régions flamande et wallonne tel qu'il serait fixé à la suite des consultations organisées dans certaines communes de la périphérie bruxelloise. Mais il prévoit aussi l'organisation de consultations dans toutes les communes limitrophes à la frontière linguistique actuelle pour que celle-

Is er evenwel geen meerderheid van de kiezers van een gemeente voorstander van het voorstel tot overheveling naar een ander gewest, dan kan binnen drie maanden na de eerste raadpleging een tweede worden gehouden voor niet meer dan een deel, namelijk een wijk, van de betrokken gemeente. Het is immers niet uitgesloten dat een bepaalde, b.v. zeer dicht bij het huidige Brusselse gewest gelegen wijk van een gemeente waar meer dan de helft van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht het voorstel tot overheveling naar een ander gewest heeft afgewezen, door een groot aantal Franstaligen wordt bewoond. Indien de stemmen in die wijk afzonderlijk worden geteld, zou blijken dat een meerderheid van de kiezers van de betrokken wijk voorstander van de overheveling naar een ander gewest is. Vandaar het belang van per wijk georganiseerde raadplegingen.

Het nieuwe verzoek moet in dat geval uitgaan van 30 % van de in de wijk wonende kiezers. Het is normaal dat het minimumaantal verzoekers vergeleken bij het eerste verzoek wordt verdubbeld, teneinde te voorkomen dat verzoeken op lichtzinnige wijze worden ingediend.

De wijk die om een raadpleging van de bewoners verzoekt, moet door de indieners van het verzoekschrift zelf worden omschreven. Om te voorkomen dat het slechts om één enkele straat gaat, wordt onder meer als voorwaarde gesteld dat de wijk ten minste 5 % van de totale oppervlakte van de gemeente en ten minste 5% van het totale aantal van de in de gemeente ingeschreven kiezers omvat.

Indien een meerderheid van de bewoners van de betrokken wijk het voorstel tot overheveling naar een ander gewest goedkeurt, moet deze spoedig geschieden. Aangezien het in dat geval om de splitsing van een gemeente gaat, kunnen technische problemen rijzen, die slechts na enige tijd een oplossing vinden. Om die reden is voorzien in een termijn van zes maanden. De wijk die aldus haar wil om een ander statuut te kennen heeft gegeven, moet aan een tot een ander gewest behorende gemeente worden gehecht. Dat moet geschieden op eensluidend advies van de betrokken gewestregering.

Art. 4

Dit artikel preciseert hoe het grondgebied van het Vlaamse en het Waalse Gewest er zou kunnen uitzien na de raadplegingen die in bepaalde gemeenten van de Brusselse rand zouden worden gehouden. Voorts voorziet het artikel ook in raadplegingen in alle gemeenten die aan de huidige taalgrens liggen, zodat die grens

ci soit enfin déterminée de la manière la plus démocratique. De cette façon, la commune de Fourons, notamment, pourra voir réparée l'injustice dont elle souffre depuis le début des années soixante.

Art. 5

Il est renvoyé au commentaire de l'article 3.

Olivier MAINGAIN (MR)
François-Xavier DE DONNEA (MR)
Martine PAYFA (MR)

eindelijk op democratische wijze wordt vastgelegd. Op die manier kan bijvoorbeeld voor de gemeente Voeren een einde worden gemaakt aan het onrecht dat haar sinds het begin van de jaren zestig wordt aangedaan.

Art. 5

Er wordt verwezen naar het commentaar bij artikel 3.

PROPOSITION DE LOI SPECIALE

Article 1^{er}

La présente loi spéciale règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution

Art. 2

L'article 2, § 1^{er} de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises est remplacé par ce qui suit:

«§ 1^{er}. Le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale comprend:

1° Le territoire de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale;

2° les communes dotées d'un statut propre en vertu de l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966 et où il apparaît, à la suite d'une consultation organisée comme décrit à l'article 2bis ci-après, que la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage souhaitent faire partie de la Région de Bruxelles-Capitale»;

3° les communes ou quartiers de communes soit limitrophes à l'arrondissement administratif créé par l'article 6 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, soit limitrophes aux communes dotées d'un statut propre en vertu de l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966 et où il apparaît, à la suite d'une consultation organisée comme décrit à l'article 2bis ci-après, que la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage souhaitent faire partie de la «Région de Bruxelles-Capitale».

Art. 3

Dans la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, il est inséré un article 2bis libellé comme suit :

«Art. 2bis. — § 1^{er}. La consultation est organisée dans les communes citées au 2° et 3° de l'article 2, si les conditions géographiques énoncées sont remplies et si 15 % des électeurs de chacune de ces communes en fait la demande.

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

Artikel 1

Deze bijzondere wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 2, § 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. Het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omvat:

1° het grondgebied van het administratief arrondissement «Brussel-Hoofdstad»;

2° de gemeenten die op grond van artikel 7 van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken over een eigen statuut beschikken, nadat uit een overeenkomstig artikel 2bis van deze wet georganiseerde raadpleging is gebleken dat de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, deel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wensen uit te maken;

3° de gemeenten of wijken van gemeenten die grenzen aan het administratieve arrondissement dat bij artikel 6 van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken werd opgericht, of die grenzen aan de gemeenten die krachtens artikel 7 van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken over een eigen statuut beschikken en waar uit een overeenkomstig artikel 2bis van deze wet georganiseerde raadpleging is gebleken dat de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, deel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wensen uit te maken.».

Art. 3

In de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen wordt een artikel 2bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 2bis. — § 1. De raadpleging wordt gehouden in de in artikel 2, 2° en 3°, genoemde gemeenten, wanneer aan de gestelde territoriale voorwaarden is voldaan, en 15 % van de kiezers van iedere gemeente daartoe een verzoek heeft ingediend.

Cette demande doit prendre la forme d'une pétition envoyée au ministre de l'Intérieur par lettre recommandée au plus tard six mois après la promulgation de la présente loi. Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans un délai de trois mois après réception de la demande.

§ 2. Si, lors de la consultation dans une commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur commune à une autre Région, le changement de statut de ladite commune est réalisé par arrêté royal promulgué dans le délai d'un mois après la consultation.

§ 3. Dans la commune où une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage ne s'est pas déagée en faveur de l'appartenance de la commune à une autre Région, une nouvelle consultation limitée à un quartier de la commune doit être organisée, si 30% des électeurs d'un quartier font parvenir au ministre de l'Intérieur une pétition demandant cette deuxième consultation, et ce, trois mois au plus tard après la première consultation.

Les limites dudit quartier sont indiquées par les électeurs pétitionnaires mais la demande ne peut être prise en considération que si le quartier indiqué, représente au moins 5 % de la superficie totale de la commune et comprend au moins 5 % du total des électeurs de la commune.

Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans le quartier indiqué par les demandeurs si les conditions précitées sont remplies et ce, dans un délai de trois mois après réception de cette demande.

§ 4. Si, lors de la consultation dans un quartier de commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur quartier à une autre Région, la scission de la commune initiale et le transfert dudit quartier à l'une des communes de la Région Bruxelloise sont réalisés par arrêté royal, promulgué dans un délai de six mois après la consultation, et compte tenu de l'avis conforme du gouvernement de la Région bruxelloise.

§ 5. Le ministre de l'Intérieur est chargé d'organiser les modalités des consultations prévues ci-avant en s'inspirant des procédures en vigueur pour l'organisation de consultations populaires communales.

Dat verzoek moet in de vorm van een verzoekschrift uiterlijk zes maanden na de afkondiging van deze wet bij aangetekende brief aan de minister van Binnenlandse Zaken worden gezonden. De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het verzoek organiseren.

§ 2. Indien een meerderheid van de kiezers die bij een in een gemeente gehouden raadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich uitsprekt voor de overheveling van hun gemeente naar een ander Gewest, wordt het statuut van die gemeente gewijzigd bij een koninklijk besluit dat binnen een termijn van een maand na de raadpleging wordt afgekondigd.

§ 3. In de gemeenten waar geen meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich uitsprekt voor de overheveling van de gemeente naar een ander gewest, moet een andere, tot een wijk van de gemeente, beperkte raadpleging worden gehouden, indien 30 % van de kiezers van een wijk aan de minister van Binnenlandse Zaken een verzoekschrift doet toekomen, waarbij om die tweede raadpleging wordt gevraagd, en wel uiterlijk drie maanden na de eerste raadpleging.

De grenzen van de betrokken wijk worden aangegeven door de kiezers die het verzoekschrift hebben ingediend. Het verzoek kan evenwel slechts in aanmerking worden genomen, indien de omschreven wijk ten minste 5 % van de totale oppervlakte van de gemeente en ten minste 5 % van het totale aantal kiezers van de gemeente omvat.

De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek in de door de indieners van het verzoekschrift omschreven wijk organiseren, indien aan de bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

§ 4. Indien bij de in een wijk van een gemeente gehouden raadpleging een meerderheid van de kiezers zich uitsprekt voor de overheveling van hun wijk naar een ander gewest, geschieden de splitsing van de oorspronkelijke gemeente en de overheveling van de betrokken wijk naar een van de gemeenten van het Brussels Gewest bij een koninklijk besluit dat wordt afgekondigd binnen een termijn van zes maanden na de raadpleging en met inachtneming van het eensluidend advies van de Brusselse gewestregering.

§ 5. De minister van Binnenlandse Zaken stelt op grond van de bij de gemeentelijke volksraadplegingen gevolgde procedures de wijze vast waarop de hierboven genoemde raadplegingen worden gehouden.

Il est de même chargé de l'exécution des conséquences des consultations si, à l'occasion de celles-ci, une majorité s'est dégagée en faveur du changement du statut de la commune ou d'un quartier de celle-ci.

Au besoin, et en exécution de la présente loi, il propose l'adaptation et la coordination par arrêté royal des textes légaux et réglementaires.»

Art. 4

L'article 2 de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 est remplacé par ce qui suit:

«Art. 2. — Le territoire des Régions wallonne et flamande est fixé comme suit:

§ 1^{er}. La Région flamande comprend:

1° les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale, du Limbourg et du Brabant flamand, exceptées les communes ou quartiers de communes qui en sont limitrophes en ce compris les communes visées aux articles 7 et 8 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, et dans lesquelles la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage s'est dégagée en faveur du transfert de leur commune ou quartier à l'une des deux autres Régions, lors d'une consultation des électeurs organisée dans les conditions et selon les modalités prévues à l'article 2*bis* ci-après.

2° Les communes et quartiers de communes limitrophes à la Région flamande où les électeurs ayant fait usage de la consultation organisée par l'article 2*bis*, ont dégagé une majorité favorable au transfert de leur commune ou quartier à la Région flamande; dans ce cas, la dite commune conserve ou acquiert le statut de «communes à régime linguistique spécial» au bénéfice de la minorité linguistique.

§ 2. La Région wallonne comprend:

1° les provinces de Hainaut, de Liège du Luxembourg, de Namur et du Brabant wallon, exceptées les communes ou quartiers de communes qui en sont limitrophes en ce compris les communes visées aux articles 7 et 8 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, dans lesquelles la majorité des élec-

Hij is tevens belast met de uitvoering van de gevolgen van de raadplegingen, indien een meerderheid van de kiezers zich bij die gelegenheid heeft uitgesproken voor de wijziging van het statuut van de gemeente of van de wijk.

Overeenkomstig deze wet stelt hij, indien nodig, de aanpassing en de coördinatie voor van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen door middel van een koninklijk besluit.».

Art. 4

Artikel 2 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 2. — Het grondgebied van het Vlaams en het Waals Gewest wordt afgebakend als volgt:

§ 1. Het Vlaams Gewest omvat:

1° de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, met uitzondering van de daaraan grenzende gemeenten of wijken van gemeenten met inbegrip van de gemeenten als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de wetten op het taalgebruik in bestuurszaken, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966, en waar de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich tijdens een overeenkomstig de voorwaarden en regels van artikel 2*bis* van deze wet georganiseerde raadpleging van de kiezers voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar een van beide andere gewesten heeft uitgesproken.

2° de gemeenten en wijken van gemeenten die aan het Vlaams Gewest grenzen en waar de meerderheid van de kiezers die bij de overeenkomstig artikel 2*bis* van deze wet georganiseerde volksraadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar het Vlaams Gewest hebben uitgesproken; in dat geval behoudt of verkrijgt de gemeente het statuut van «gemeente met bijzondere taalregeling» ten gunste van de taalminderheid.

§ 2. Het Waals Gewest omvat:

1° de provincies Henegouwen, Luik, Luxemburg, Namen en Waals-Brabant, met uitzondering van de daaraan grenzende gemeenten of wijken van gemeenten met inbegrip van de gemeenten als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de wetten op het taalgebruik in bestuurszaken, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 en waar de meerderheid van de kie-

teurs ayant exprimé un suffrage s'est dégagée en faveur du transfert de leur commune ou quartier à l'une des deux autres Régions, lors d'une consultation des électeurs organisée dans les conditions et selon les modalités prévues à l'article 2bis ci-après.

2° Les communes et quartiers de communes limitrophes à la Région wallonne où les électeurs ayant fait usage de la consultation organisée par l'article 2bis, ont dégagé une majorité favorable au transfert de leur commune ou quartier à la Région wallonne; dans ce cas, la dite commune conserve ou acquiert le statut de «communes à régime linguistique spécial» au bénéfice de la minorité linguistique.».

Art. 5

Dans la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 il est inséré un article 2bis libellé comme suit:

«Art. 2bis. — § 1^{er}. La consultation est organisée dans les communes citées à l'article 2 si les conditions géographiques énoncées sont remplies et si 15% des électeurs de chacune de ces communes en fait la demande.

Cette demande doit prendre la forme d'une pétition envoyée au ministre de l'Intérieur par lettre recommandée au plus tard six mois après la promulgation de la présente loi. Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans un délai de trois mois après réception de la demande.

§ 2. Si, lors de la consultation dans une commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur commune à une autre Région, le changement de statut de ladite commune est réalisé par arrêté royal promulgué dans le délai d'un mois après la consultation.

§ 3. Dans la commune où une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage ne s'est pas dégagée en faveur de l'appartenance de la commune à une autre Région, une nouvelle consultation limitée à un quartier de la commune doit être organisée, si 30 % des électeurs d'un quartier font parvenir au ministre de l'Intérieur une pétition demandant cette deuxième consultation, et ce, trois mois au plus tard après la première consultation.

zers die hun stem hebben uitgebracht, zich tijdens een overeenkomstig de voorwaarden en regels van artikel 2bis van deze wet georganiseerde raadpleging van de kiezers voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar een van beide andere gewesten heeft uitgesproken.

2° de gemeenten en wijken van gemeenten die aan het Waals Gewest grenzen en waar de meerderheid van de kiezers die bij de overeenkomstig artikel 2bis van deze wet georganiseerde volksraadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar het Waals Gewest hebben uitgesproken; in dat geval behoudt of verkrijgt de gemeente het statuut van «gemeente met bijzondere taalregeling» ten gunste van de taalminderheid. ».

Art. 5

In de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wordt een artikel 2bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 2bis. — § 1. De raadpleging wordt gehouden in de in artikel 2 genoemde gemeenten, wanneer aan de gestelde territoriale voorwaarden is voldaan, en 15% van de kiezers van iedere gemeente daartoe een verzoek heeft ingediend.

Dat verzoek moet in de vorm van een verzoekschrift uiterlijk zes maanden na de afkondiging van deze wet bij aangetekende brief aan de minister van Binnenlandse Zaken worden gezonden. De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het verzoek organiseren.

§ 2. Indien een meerderheid van de kiezers die bij een in een gemeente gehouden raadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich uitspreekt voor de overheveling van hun gemeente naar een ander gewest, wordt het statuut van die gemeente gewijzigd bij een koninklijk besluit dat binnen een termijn van een maand na de raadpleging wordt afgekondigd.

§ 3. In de gemeenten waar geen meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich uitspreekt voor de overheveling van de gemeente naar een ander gewest, moet een andere, tot een wijk van de gemeente beperkte raadpleging worden gehouden, indien 30 % van de kiezers van een wijk aan de minister van Binnenlandse Zaken een verzoekschrift doet toekomen, waarbij om die tweede raadpleging wordt gevraagd, en wel uiterlijk drie maanden na de eerste raadpleging.

Les limites dudit quartier sont indiquées par les électeurs pétitionnaires mais la demande ne peut être prise en considération que si le quartier indiqué représente au moins 5 % de la superficie totale de la commune et comprend au moins 5 % du total des électeurs de la commune.

Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans le quartier indiqué par les demandeurs si les conditions précitées sont remplies et ce, dans un délai de trois mois après réception de cette demande.

§ 4. Si, lors de la consultation dans un quartier de commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur quartier à une autre Région, la scission de la commune initiale et le transfert dudit quartier à l'une des communes de l'autre Région sont réalisés par arrêté royal, promulgué dans un délai de six mois après la consultation, et compte tenu de l'avis conforme, selon le cas, du gouvernement flamand ou du gouvernement wallon.

§ 5. Le ministre de l'Intérieur est chargé d'organiser les modalités des consultations prévues ci-avant en s'inspirant des procédures en vigueur pour l'organisation de consultations populaires communales.

Il est de même chargé de l'exécution des conséquences des consultations si, à l'occasion de celles-ci, une majorité s'est dégagée en faveur du changement du statut de la commune ou d'un quartier de celle-ci.

Au besoin, et en exécution de la présente loi, il propose l'adaptation et la coordination par arrêté royal des textes légaux et réglementaires.»

Art. 6

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

15 janvier 2004

Olivier MAINGAIN (MR)
François-Xavier DE DONNEA (MR)
Martine PAYFA (MR)

De grenzen van de betrokken wijk worden aangeduid door de kiezers die het verzoekschrift hebben ingediend. Het verzoek kan evenwel slechts in aanmerking worden genomen, indien de omschreven wijk ten minste 5 % van de totale oppervlakte van de gemeente en ten minste 5 % van het totale aantal kiezers van de gemeente omvat.

De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek in de door de indieners van het verzoekschrift omschreven wijk organiseren, indien aan de bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

§ 4. Indien bij de in een wijk van een gemeente gehouden raadpleging een meerderheid van de kiezers zich uitspreekt voor de overheveling van hun wijk naar een ander gewest, geschieden de splitsing van de oorspronkelijke gemeente en de overheveling van de betrokken wijk naar een van de gemeenten van het andere gewest bij een koninklijk besluit dat wordt afgekondigd binnen een termijn van zes maanden na de raadpleging en met inachtneming van het eensluidend advies van, naargelang van het geval, de Vlaamse regering of de Waalse regering.

§ 5. De minister van Binnenlandse Zaken stelt op grond van de bij de gemeenteraadsverkiezingen gevolgde procedures de wijze vast waarop de hierboven genoemde raadplegingen worden gehouden.

Hij is tevens belast met de uitvoering van de gevolgen van de raadplegingen, indien een meerderheid van de kiezers zich bij die gelegenheid heeft uitgesproken voor de wijziging van het statuut van de gemeente of van de wijk.

Overeenkomstig deze wet stelt hij, indien nodig, de aanpassing en de coördinatie voor van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen door middel van een koninklijk besluit. »

Art. 6

Deze wet treedt in werking op de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

15 januari 2004

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises

Livre I^{er}. Dispositions prises en application de l'article 107^{quater} de la Constitution

Titre I^{er}. Dispositions préliminaires

Art. 1^{er}

Il y a pour la Région bruxelloise, visée à l'article 107 de la Constitution, ci-après dénommée la Région de Bruxelles-Capitale, un Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et un Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, ci-après dénommés le Conseil et le Gouvernement.

Art. 2

§ 1^{er}. Le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale comprend le territoire de l'arrondissement administratif de «Bruxelles-Capitale», tel qu'il existe au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

Loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises

Livre I^{er}. Dispositions prises en application de l'article 107^{quater} de la Constitution

Titre I^{er}. Dispositions préliminaires

Art. 1^{er}

Il y a pour la Région bruxelloise, visée à l'article 107 de la Constitution, ci-après dénommée la Région de Bruxelles-Capitale, un Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et un Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, ci-après dénommés le Conseil et le Gouvernement.

Art. 2

§ 1^{er}. Le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale comprend:

1° Le territoire de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale;

2° les communes dotées d'un statut propre en vertu de l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966 et où il apparaît, à la suite d'une consultation organisée comme décrit à l'article 2^{bis} ci-après, que la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage souhaitent faire partie de la Région de Bruxelles-Capitale ;

3° les communes ou quartiers de communes soit limitrophes à l'arrondissement administratif créé par l'article 6 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, soit limitrophes aux communes dotées d'un statut propre en vertu de l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966 et où il apparaît, à la suite d'une consultation organisée comme décrit à l'article 2^{bis} ci-après, que la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage souhaitent faire partie de la «Région de Bruxelles-Capitale».¹

¹ Art. 2

BASISTEKST

Bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen

Boek I. Bepalingen ter uitvoering van artikel 107^{quater} van de Grondwet

Eerste titel. Voorafgaande bepalingen

Art. 1

Voor het Brusselse Gewest, bedoeld bij artikel 107 van de Grondwet, hierna genoemd het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, is er een Brusselse Hoofdstedelijke Raad en een Brusselse Hoofdstedelijke Regering, hierna genoemd de Raad en de Regering.

Art. 2

§ 1. Het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest wordt gevormd door het grondgebied van het administratief arrondissement «Brussel-Hoofdstad» zoals het bestaat op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

Bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen

Boek I. Bepalingen ter uitvoering van artikel 107^{quater} van de Grondwet

Eerste titel. Voorafgaande bepalingen

Art. 1

Voor het Brusselse Gewest, bedoeld bij artikel 107 van de Grondwet, hierna genoemd het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, is er een Brusselse Hoofdstedelijke Raad en een Brusselse Hoofdstedelijke Regering, hierna genoemd de Raad en de Regering.

Art. 2

§ 1. Het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omvat:

1° het grondgebied van het administratief arrondissement «Brussel-Hoofdstad»;

2° de gemeenten die op grond van artikel 7 van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken over een eigen statuut beschikken, nadat uit een overeenkomstig artikel 2^{bis} van deze wet georganiseerde raadpleging is gebleken dat de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, deel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wensen uit te maken;

3° de gemeenten of wijken van gemeenten die grenzen aan het administratieve arrondissement dat bij artikel 6 van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken werd opgericht, of die grenzen aan de gemeenten die krachtens artikel 7 van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken over een eigen statuut beschikken en waar uit een overeenkomstig artikel 2^{bis} van deze wet georganiseerde raadpleging is gebleken dat de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, deel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wensen uit te maken.¹

¹ Art. 2

§ 2. A l'article 2, alinéa 1^{er}, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, ci-après dénommée la loi spéciale, les mots «à titre transitoire» sont supprimés.

§ 2. A l'article 2, alinéa 1^{er}, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, ci-après dénommée la loi spéciale, les mots «à titre transitoire» sont supprimés.

Art. 2bis

§ 1^{er}. La consultation est organisée dans les communes citées au 2^o et 3^o de l'article 2, si les conditions géographiques énoncées sont remplies et si 15 % des électeurs de chacune de ces communes en fait la demande.

Cette demande doit prendre la forme d'une pétition envoyée au ministre de l'Intérieur par lettre recommandée au plus tard six mois après la promulgation de la présente loi. Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans un délai de trois mois après réception de la demande.

§ 2. Si, lors de la consultation dans une commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur commune à une autre Région, le changement de statut de ladite commune est réalisé par arrêté royal promulgué dans le délai d'un mois après la consultation.

§ 3. Dans la commune où une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage ne s'est pas dégagée en faveur de l'appartenance de la commune à une autre Région, une nouvelle consultation limitée à un quartier de la commune doit être organisée, si 30% des électeurs d'un quartier font parvenir au ministre de l'Intérieur une pétition demandant cette deuxième consultation, et ce, trois mois au plus tard après la première consultation.

Les limites dudit quartier sont indiquées par les, électeurs pétitionnaires mais la demande ne peut être prise en considération que si le quartier indiqué, représente au moins 5 % de la superficie totale de la commune et comprend au moins 5 % du total des électeurs de la commune.

Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans le quartier indiqué par les demandeurs si les conditions précitées sont remplies et ce, dans un délai de trois mois après réception de cette demande.

§ 4. Si, lors de la consultation dans un quartier de commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur quartier à une autre Région, la scis-

§ 2. In artikel 2, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, hierna genoemd «de bijzondere wet», worden de woorden «bij overgangsmaatregel» geschrapt.

§ 2. In artikel 2, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, hierna genoemd «de bijzondere wet», worden de woorden «bij overgangsmaatregel» geschrapt.

Art. 2bis

§ 1. De raadpleging wordt gehouden in de in artikel 2, 2° en 3°, genoemde gemeenten, wanneer aan de gestelde territoriale voorwaarden is voldaan, en 15 % van de kiezers van iedere gemeente daartoe een verzoek heeft ingediend.

Dat verzoek moet in de vorm van een verzoekschrift uiterlijk zes maanden na de afkondiging van deze wet bij aangetekende brief aan de minister van Binnenlandse Zaken worden gezonden. De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het verzoek organiseren.

§ 2. Indien een meerderheid van de kiezers die bij een in een gemeente gehouden raadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich uitspreekt voor de overheveling van hun gemeente naar een ander Gewest, wordt het statuut van die gemeente gewijzigd bij een koninklijk besluit dat binnen een termijn van een maand na de raadpleging wordt afgekondigd.

§ 3. In de gemeenten waar geen meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich uitspreekt voor de overheveling van de gemeente naar een ander gewest, moet een andere, tot een wijk van de gemeente, beperkte raadpleging worden gehouden, indien 30 % van de kiezers van een wijk aan de minister van Binnenlandse Zaken een verzoekschrift doet toekomen, waarbij om die tweede raadpleging wordt gevraagd, en wel uiterlijk drie maanden na de eerste raadpleging.

De grenzen van de betrokken wijk worden aangeduid door de kiezers die het verzoekschrift hebben ingediend. Het verzoek kan evenwel slechts in aanmerking worden genomen, indien de omschreven wijk ten minste 5 % van de totale oppervlakte van de gemeente en ten minste 5 % van het totale aantal kiezers van de gemeente omvat.

De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek in de door de indieners van het verzoekschrift omschreven wijk organiseren, indien aan de bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

§ 4. Indien bij de in een wijk van een gemeente gehouden raadpleging een meerderheid van de kiezers zich uitspreekt voor de overheveling van hun wijk naar een ander gewest, geschieden de split-

sion de la commune initiale et le transfert dudit quartier à l'une des communes de la Région de Bruxelles sont réalisés par arrêté royal, promulgué dans un délai de six mois après la consultation, et compte tenu de l'avis conforme du gouvernement de la Région bruxelloise.

§ 5. Le ministre de l'Intérieur est chargé d'organiser les modalités des consultations prévues ci-avant en s'inspirant des procédures en vigueur.

Il est de même chargé de l'exécution des conséquences des consultations si, à l'occasion de celles-ci, une majorité s'est dégagée en faveur du changement du statut de la commune ou d'un quartier de celle-ci.

Au besoin, et en exécution de la présente loi, il propose l'adaptation et la coordination par arrêté royal des textes légaux et réglementaires.²

Art. 3

La Région de Bruxelles-Capitale a la personnalité juridique.

Loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles

Titre I^{er}. Dispositions préliminaires

Art. 1^{er}

§ 1^{er}. Le Conseil et le gouvernement de la communauté flamande, ci-après dénommés «le Conseil flamand» et «le gouvernement flamand», sont compétents pour les matières visées à l'article 59 de la Constitution.

Ils exercent dans la Région flamande les compétences des organes régionaux pour les matières visées à l'article 107 de la Constitution, dans les conditions et selon le mode déterminés par la présente loi.

§ 2. Le Conseil et le gouvernement de la communauté française, ci-après dénommés «le Conseil de la communauté française» et «le gouvernement de la communauté française», sont compétents pour les matières visées à l'article 59 de la Constitution.

Art. 3

La Région de Bruxelles-Capitale a la personnalité juridique.

Loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles

Titre I^{er}. Dispositions préliminaires

Art. 1^{er}

§ 1^{er}. Le Conseil et le gouvernement de la communauté flamande, ci-après dénommés «le Conseil flamand» et «le gouvernement flamand», sont compétents pour les matières visées à l'article 59 de la Constitution.

Ils exercent dans la Région flamande les compétences des organes régionaux pour les matières visées à l'article 107 de la Constitution, dans les conditions et selon le mode déterminés par la présente loi.

§ 2. Le Conseil et le gouvernement de la communauté française, ci-après dénommés «le Conseil de la communauté française» et «le gouvernement de la communauté française», sont compétents pour les matières visées à l'article 59 de la Constitution.

² Art. 3

Art. 3

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest heeft rechts-persoonlijkheid.

**Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot
hervorming der instellingen**

Titel I. Inleidende bepalingen

Art. 1

§ 1. De Raad en de Regering van de Vlaamse Gemeenschap, hierna genoemd «de Vlaamse Raad» en de «Vlaamse Regering», zijn bevoegd voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59 van de Grondwet.

Zij oefenen in het Vlaamse Gewest de bevoegdheden van de gewestorganen uit voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107 van de Grondwet, onder de voorwaarden en op de wijze bepaald door deze wet.

§ 2. De Raad en de Regering van de Franse Gemeenschap, hierna genoemd «de Franse Gemeenschapsraad» en «de Franse Gemeenschapsregering», zijn bevoegd voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59 van de Grondwet.

sing van de oorspronkelijke gemeente en de overheveling van de betrokken wijk naar een van de gemeenten van het Brusselse Gewest bij een koninklijk besluit dat wordt afgekondigd binnen een termijn van zes maanden na de raadpleging en met inachtneming van het eensluidend advies van de Brusselse gewestregering.

§ 5. De minister van Binnenlandse Zaken stelt op grond van de bij de gemeentelijke volksraadplegingen gevolgde procedures de wijze vast waarop de hierboven genoemde raadplegingen worden gehouden.

Hij is tevens belast met de uitvoering van de gevolgen van de raadplegingen, indien een meerderheid van de kiezers zich bij die gelegenheid heeft uitgesproken voor de wijziging van het statuut van de gemeente of van de wijk.

Overeenkomstig deze wet stelt hij, indien nodig, de aanpassing en de coördinatie voor van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen door middel van een koninklijk besluit.²

Art. 3

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest heeft rechts-persoonlijkheid.

**Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot
hervorming der instellingen**

Titel I. Inleidende bepalingen

Art. 1

§ 1. De Raad en de Regering van de Vlaamse Gemeenschap, hierna genoemd «de Vlaamse Raad» en de «Vlaamse Regering», zijn bevoegd voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59 van de Grondwet.

Zij oefenen in het Vlaamse Gewest de bevoegdheden van de gewestorganen uit voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107 van de Grondwet, onder de voorwaarden en op de wijze bepaald door deze wet.

§ 2. De Raad en de Regering van de Franse Gemeenschap, hierna genoemd «de Franse Gemeenschapsraad» en «de Franse Gemeenschapsregering», zijn bevoegd voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59 van de Grondwet.

² Art. 3

§ 3. Il y a pour la Région wallonne un Conseil et un gouvernement, ci-après dénommés «le Conseil régional wallon» et «le gouvernement régional wallon» qui sont compétents pour les matières visées à l'article 107 de la Constitution, dans la Région wallonne.

§ 4.
[...]

Art. 2

Le territoire des Régions wallonne et flamande est [...] fixé comme suit:

La Région flamande comprend le territoire des provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale et de Limbourg, ainsi que le territoire des arrondissements administratifs de Hal-Vilvorde et de Louvain.

La Région wallonne comprend le territoire des provinces de Hainaut, de Liège, de Luxembourg et de Namur, ainsi que le territoire de l'arrondissement administratif de Nivelles.

Par le territoire des provinces et arrondissements énumérés ci-dessus, il faut entendre le territoire de ces provinces et arrondissements tel qu'il existait au 1^{er} octobre 1979.

§ 3. Il y a pour la Région wallonne un Conseil et un gouvernement, ci-après dénommés «le Conseil régional wallon» et «le gouvernement régional wallon» qui sont compétents pour les matières visées à l'article 107 de la Constitution, dans la Région wallonne.

§ 4.
[...]

Art. 2.

Le territoire des Régions wallonne et flamande est fixé comme suit:

§ 1^{er}. La Région flamande comprend:

1° les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale, de Limbourg et du Brabant flamand, exceptées les communes ou quartiers de communes qui en sont limitrophes, en ce compris les communes visées aux articles 7 et 8 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966 et dans lesquelles la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage s'est dégagée en faveur du transfert de leur commune ou quartier à l'une des deux autres Régions, lors d'une consultation des électeurs organisée dans les conditions et selon les modalités prévues à l'article 2bis ci-après.

2° Les communes et quartiers de communes limitrophes à la Région flamande où les électeurs ayant fait usage de la consultation organisée par l'article 2bis, ont dégagé une majorité favorable au transfert de leur commune ou quartier à la Région flamande; dans ce cas, la dite commune conserve ou acquiert le statut de «communes à régime linguistique spécial» au bénéfice de la minorité linguistique.

§ 2. La Région wallonne comprend:

1° les provinces de Hainaut, de Liège du Luxembourg, de Namur et du Brabant wallon, exceptées les communes ou quartiers de communes qui en sont limitrophes, en ce compris les communes visées aux articles 7 et 8 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, dans lesquelles la majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage s'est dégagée en faveur du transfert de leur commune ou quartier à l'une des deux autres Régions, lors d'une consultation des électeurs organisée dans les conditions et selon les modalités prévues à l'article 2bis ci-après.

§ 3. Er is voor het Waalse Gewest een Raad en een Regering, hierna genoemd «de Waalse Gewestraad» en de «Waalse Regering», die in het Waalse Gewest bevoegd zijn voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107 van de Grondwet.

§ 4.
[...]

Art. 2

Het grondgebied van het Vlaamse en het Waalse Gewest wordt [...] afgebakend als volgt:

Het Vlaamse Gewest omvat het grondgebied van de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, alsook het grondgebied van de administratieve arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven.

Het Waalse Gewest omvat het grondgebied van de provincies Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen, alsook het grondgebied van het administratief arrondissement Nijvel.

Onder het grondgebied van de hierboven genoemde provincies en arrondissementen wordt verstaan het grondgebied van die provincies en arrondissementen zoals dit bestond op 1 oktober 1979.

§ 3. Er is voor het Waalse Gewest een Raad en een Regering, hierna genoemd «de Waalse Gewestraad» en de «Waalse Regering», die in het Waalse Gewest bevoegd zijn voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107 van de Grondwet.

§ 4.
[...]

Art. 2

Het grondgebied van het Vlaams en het Waals Gewest wordt afgebakend als volgt:

§ 1. Het Vlaams Gewest omvat:

1° de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, met uitzondering van de daaraan grenzende gemeenten of wijken van gemeenten met inbegrip van de gemeenten als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de wetten op het taalgebruik in bestuurszaken, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 18 juli 1996, en waar de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich tijdens een overeenkomstig de voorwaarden en regels van artikel 2*bis* van deze wet georganiseerde raadpleging van de kiezers voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar een van beide andere gewesten heeft uitgesproken.

2° de gemeenten en wijken van gemeenten die aan het Vlaams Gewest grenzen en waar de meerderheid van de kiezers die bij het overeenkomstig artikel 2*bis* van deze wet georganiseerde volksraadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar het Vlaams Gewest hebben uitgesproken; in dat geval behoudt of verkrijgt de gemeente het statuut van «gemeente met bijzondere taalregeling» ten gunste van de taalminderheid.

§ 2. Het Waals Gewest omvat:

1° de provincies Henegouwen, Luik, Luxemburg, Namen en Waals-Brabant, met uitzondering van de daaraan grenzende gemeenten of wijken van gemeenten met inbegrip van de gemeenten als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de wetten op het taalgebruik in bestuurszaken, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 en waar de meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich tijdens een overeenkomstig de voorwaarden en regels van artikel 2*bis* van deze wet georganiseerde raadpleging van de kiezers voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar een van beide andere gewesten heeft uitgesproken.

2° Les communes et quartiers de communes limitrophes à la Région wallonne où les électeurs ayant fait usage de la consultation organisée par l'article 2*bis*, ont dégagé une majorité favorable au transfert de leur commune ou quartier à la Région wallonne; dans ce cas, la dite commune conserve ou acquiert le statut de «communes à régime linguistique spécial» au bénéfice de la minorité linguistique.³

Art. 2*bis*

§ 1^{er}. La consultation est organisée dans les communes citées à l'article 2 si les conditions géographiques énoncées sont remplies et si 15 % des électeurs de chacune de ces communes en fait la demande.

Cette demande doit prendre la forme d'une pétition envoyée au ministre de l'Intérieur par lettre recommandée au plus tard six mois après la promulgation de la présente loi. Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans un délai de trois mois après réception de la demande.

§ 2. Si, lors de la consultation dans une commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur commune à une autre Région, le changement de statut de ladite commune est réalisé par arrêté royal promulgué dans le délai d'un mois après la consultation.

§ 3. Dans la commune où une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage ne s'est pas dégagee en faveur de l'appartenance de la commune à une autre Région, une nouvelle consultation limitée à un quartier de la commune doit être organisée, si 30 % des électeurs d'un quartier font parvenir au ministre de l'Intérieur une pétition demandant cette deuxième consultation, et ce, trois mois au plus tard après la première consultation.

Les limites dudit quartier sont indiquées par les électeurs pétitionnaires mais la demande ne peut être prise en considération que si le quartier indiqué représente au moins 5 % de la superficie totale de la commune et comprend au moins 5 % du total des électeurs de la commune.

Le ministre de l'Intérieur doit organiser la consultation dans le quartier indiqué par les deman-

³ Art. 4

2° de gemeenten en wijken van gemeenten die aan het Waals Gewest grenzen en waar de meerderheid van de kiezers die bij de overeenkomstig artikel 2*bis* van deze wet georganiseerde volksraadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich voor de overheveling van hun gemeente of wijk naar het Waals Gewest hebben uitgesproken; in dat geval behoudt of verkrijgt de gemeente het statuut van «gemeente met bijzondere taalregeling» ten gunste van de taalminderheid.³

Art. 2*bis*

§ 1. De raadpleging wordt gehouden in de in artikel 2 genoemde gemeenten, wanneer aan de gestelde territoriale voorwaarden is voldaan, en 15 % van de kiezers van iedere gemeente daartoe een verzoek heeft ingediend.

Dat verzoek moet in de vorm van een verzoekschrift uiterlijk zes maanden na de afkondiging van deze wet bij aangetekende brief aan de minister van Binnenlandse Zaken worden gezonden. De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het verzoek organiseren.

§ 2. Indien een meerderheid van de kiezers die bij een in een gemeente gehouden raadpleging hun stem hebben uitgebracht, zich uitsprekt voor de overheveling van hun gemeente naar een ander gewest, wordt het statuut van die gemeente gewijzigd bij een koninklijk besluit dat binnen een termijn van een maand na de raadpleging wordt afgekondigd.

§ 3. In de gemeenten waar geen meerderheid van de kiezers die hun stem hebben uitgebracht, zich uitsprekt voor de overheveling van de gemeente naar een ander gewest, moet een andere, tot een wijk van de gemeente beperkte raadpleging worden gehouden, indien 30 % van de kiezers van een wijk aan de minister van Binnenlandse Zaken een verzoekschrift doet toekomen, waarbij om die tweede raadpleging wordt gevraagd, en wel uiterlijk drie maanden na de eerste raadpleging.

De grenzen van de betrokken wijk worden aangeduid door de kiezers die het verzoekschrift hebben ingediend. Het verzoek kan evenwel slechts in aanmerking worden genomen, indien de omschreven wijk ten minste 5 % van de totale oppervlakte van de gemeente en ten minste 5 % van het totale aantal kiezers van de gemeente omvat.

De minister van Binnenlandse Zaken moet de raadpleging binnen drie maanden na ontvangst van

³ Art. 4

deurs si les conditions précitées sont remplies et ce, dans un délai de trois mois après réception de cette demande.

§ 4. Si, lors de la consultation dans un quartier de commune, une majorité des électeurs ayant exprimé un suffrage se dégage en faveur de l'appartenance de leur quartier à une autre Région, la scission de la commune initiale et le transfert dudit quartier à l'une des communes de l'autre Région sont réalisés par arrêté royal, promulgué dans un délai de six mois après la consultation, et compte tenu de l'avis conforme, selon le cas, du gouvernement flamand ou du gouvernement wallon.

§ 5. Le ministre de l'Intérieur est chargé d'organiser les modalités des consultations prévues ci-dessus en s'inspirant des procédures en vigueur lors des élections communales.

Il est de même chargé de l'exécution des conséquences des consultations si, à l'occasion de celles-ci, une majorité s'est dégagée en faveur du changement du statut de la commune ou d'un quartier de celle-ci.

Au besoin, et en exécution de la présente loi, il propose l'adaptation et la coordination par arrêté royal des textes légaux et réglementaires.⁴

Art. 3

La communauté française, la communauté flamande, la Région wallonne et la Région flamande ont la personnalité juridique.

En ce qui concerne [...] la Région flamande [...], les attributs de la personnalité juridique sont exercés conformément à la présente loi, en particulier à l'article 1.

Art. 3

La communauté française, la communauté flamande, la Région wallonne et la Région flamande ont la personnalité juridique.

En ce qui concerne [...] la Région flamande [...], les attributs de la personnalité juridique sont exercés conformément à la présente loi, en particulier à l'article 1.

⁴ Art. 5

het verzoek in de door de indieners van het verzoekschrift omschreven wijk organiseren, indien aan de bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

§ 4. Indien bij de in een wijk van een gemeente gehouden raadpleging een meerderheid van de kiezers zich uitspreekt voor de overheveling van hun wijk naar een ander gewest, geschieden de splitsing van de oorspronkelijke gemeente en de overheveling van de betrokken wijk naar een van de gemeenten van het andere gewest bij een koninklijk besluit dat wordt afgekondigd binnen een termijn van zes maanden na de raadpleging en met inachtneming van het eensluidend advies van, naargelang van het geval, de Vlaamse regering of de Waalse regering.

§ 5. De minister van Binnenlandse Zaken stelt op grond van de bij de gemeenteraadsverkiezingen gevolgde procedures de wijze vast waarop de hierboven genoemde raadplegingen worden gehouden.

Hij is tevens belast met de uitvoering van de gevolgen van de raadplegingen, indien een meerderheid van de kiezers zich bij die gelegenheid heeft uitgesproken voor de wijziging van het statuut van de gemeente of van de wijk.

Overeenkomstig deze wet stelt hij, indien nodig, de aanpassing en de coördinatie voor van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen door middel van een koninklijk besluit.⁴

Art. 3

De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest hebben rechtspersoonlijkheid.

Voor het Vlaamse Gewest [...] worden de attributen van de rechtspersoonlijkheid overeenkomstig deze wet, inzonderheid artikel 1, uitgeoefend.

Art. 3

De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest hebben rechtspersoonlijkheid.

Voor het Vlaamse Gewest [...] worden de attributen van de rechtspersoonlijkheid overeenkomstig deze wet, inzonderheid artikel 1, uitgeoefend.

⁴ Art. 5